

Bryssel XXX
[...] (2021) XXX draft

KOMISSION TIEDONANTO

**Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta
lyhytaikaisiin vientiluottovakuutuksiin**

KOMISSIION TIEDONANTO

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta lyhytaikaisiin vientiluottovakuutuksiin

1. JOHDANTO

1. Vientituki saattaa vaikuttaa haitallisesti markkinoilla tavaroiden ja palvelujen mahdollisten tarjoajien väliseen kilpailuun. Komissio on sille perussopimuksen mukaisesti annetussa kilpailun valvojan ominaisuudessa aina tuominnut tiukasti vientituet unionin sisäisessä kaupassa sekä unionin ulkopuolelle suuntautuvassa viennissä. Tämän tiedonannon tarkoituksena on selvittää komission arviota jäsenvaltioiden tuesta vientiluottovakuutuksille unionin valtioneuvostojen perusteella.
2. Komissio on käyttänyt valtaansa säännellä valtioneuvostoa lyhytaikaisten vientiluottovakuutusten alalla. Tavoitteena on ollut puuttua niistä tosiasiallisesti tai mahdollisesti aiheutuvaan kilpailun vääristymiseen ei pelkästään eri jäsenvaltioihin sijoittautuneiden viejien kesken (unionin sisäinen ja sen ulkopuolelle suuntautuva kauppa), vaan myös unionin alueella toimivien vientiluottovakuutusantajien kesken. Komissio vahvisti vuonna 1997 valtioneuvoston periaatteet *EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaisessa tiedonannossa jäsenvaltioille perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan soveltamisesta lyhytaikaisiin vientiluottovakuutuksiin*¹, jäljempänä 'vuoden 1997 tiedonanto'. Vuoden 1997 tiedonantoa oli tarkoitus soveltaa 1. tammikuuta 1998 alkaen viiden vuoden ajan. Tiedonantoa on sittemmin muutettu myöhemmin, ja sen voimassaoloa jatkettu vuosina 2001², 2004³, 2005⁴ ja 2010⁵. Sitä sovellettiin 31. joulukuuta 2012 asti.
3. Vuoden 1997 tiedonannon soveltamisesta erityisesti finanssikriisin aikana vuosina 2009–2011 saatujen kokemusten pohjalta näytti tarpeelliselta tarkistaa komission toimintalinjaa tällä alalla. Sen vuoksi komissio antoi uuden *tiedonannon jäsenvaltioille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta lyhytaikaisiin vientiluottovakuutuksiin*⁶, jäljempänä 'vuoden 2012 tiedonanto'. Vuoden 2012 tiedonantoa oli periaatteessa määrä soveltaa 1. tammikuuta 2013 alkaen 31. joulukuuta 2018 asti⁷. Vuoden 2012 tiedonannon liitettä on sittemmin muutettu useita kertoja⁸, ja vuoden 2012 tiedonannon soveltamisaikaa pidennettiin vuosina 2018⁹ ja 2020¹⁰. Sitä sovelletaan nyt 31. joulukuuta 2021 saakka.

¹ EYVL C 281, 17.9.1997, s. 4.

² EYVL C 217, 2.8.2001, s. 2.

³ EUVL C 307, 11.12.2004, s. 12.

⁴ EUVL C 325, 22.12.2005, s. 22.

⁵ EUVL C 329, 7.12.2010, s. 6.

⁶ EUVL C 392, 19.12.2012, s. 1.

⁷ Vuoden 2012 tiedonannon 18 kohdan a alakohtaa ja 5.2 jaksoa oli määrä soveltaa vuoden 2012 tiedonannon antamispäivästä alkaen.

⁸ EUVL C 398, 22.12.2012, s. 6; EUVL C 372, 19.12.2013, s. 1; EUVL C 28, 28.1.2015, s. 1; EUVL C 215, 1.7.2015, s. 1; EUVL C 244, 5.7.2016, s. 1; EUVL C 206, 30.6.2017, s. 1; EUVL C 225, 28.6.2018, s. 1; EUVL C 457, 19.12.2018, s. 9; EUVL C 401, 27.11.2019, s. 3; EUVL C 101I, 28.3.2020, s. 1; EUVL C 340I, 13.10.2020, s. 1; EUVL C 34, 1.2.2021, s. 6.

⁹ EUVL C 457, 19.12.2018, s. 9.

4. Komissio käynnisti vuonna 2019 vuoden 2012 tiedonannon arvioinnin osana *valtiontuki uudistuspaketin, rautatieliikenteen suuntaviivojen ja lyhytaikaisten vientiluottovakuutuksien toimivuustarkastusta*¹¹. Arvioinnin tulokset osoittivat, että säännöt toimivat periaatteessa hyvin, mutta niihin on tehtävä pieniä parannuksia, jotta ne vastaavat markkinoiden kehitystä. Sen vuoksi tämä tiedonanto sisältää vain muutamia teknisiä mukautuksia, mutta vuoden 2012 tiedonannossa esitetyt periaatteet pysyvät ennallaan.
5. Tässä tiedonannossa esitetyt säännöt auttavat varmistamaan, että valtiontuki ei vääristä yksityisten ja julkisten tai julkisesti tuettujen vientiluottovakuutuksenantajien välistä kilpailua. Säännöt auttavat myös luomaan tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille viejille.
6. Tässä tiedonannossa annetaan jäsenvaltioille yksityiskohtaisempaa selvitystä periaatteista, joita komissio noudattaa tulkitessaan perussopimuksen 107 ja 108 artiklaa ja niiden soveltamista lyhytaikaisiin vientiluottovakuutuksiin. Tarkoituksena on tehdä komission politiikasta tällä alalla mahdollisimman avointa sekä varmistaa ennakoitavuus ja yhdenvertainen kohtelu. Sitä varten tiedonannossa asetetaan edellytyksiä, jotka on täytettävä, jos julkiset vakuutuksenantajat haluavat tarjota markkinariskien kattamiseksi tarkoitettuja lyhytaikaisia vientiluottovakuutuksia.
7. Muut kuin markkinakelpoiset riskit eivät kuulu tämän tiedonannon soveltamisalaan.
8. Tämän tiedonannon 2 jaksossa kuvataan soveltamisalaa ja esitetään käytetyt määritelmät. Tiedonannon 3 jaksossa käsitellään perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltuvuutta ja yleistä kieltoa myöntää valtiontukea markkinariskien kattamiseen tarkoitettuihin vientiluottovakuutuksiin. Lopuksi 4 jaksossa esitetään eräitä poikkeuksia markkinariskien soveltamisalaan ja täsmennetään edellytykset valtion tuelle väliaikaisesti muiden kuin markkinariskien kattamiseen tarkoitettuihin vakuutuksiin.

2. TIEDONANNON SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

2.1. Soveltamisala

9. Komissio soveltaa tässä tiedonannossa esitettyjä periaatteita ainoastaan vientiluottovakuutuksiin, joiden riskiaika on lyhyempi kuin kaksi vuotta. Kaikki muut vientirahoitusvälineet on jätetty tämän tiedonannon soveltamisalan ulkopuolelle.

2.2. Määritelmät

10. Tässä tiedonannossa tarkoitetaan:
 - a) 'vientiluottovakuutuksella' vakuutustuotetta, jossa vakuutuksenantaja ottaa vastatakseen kaupallisen ja/tai poliittisen riskin, joka liittyy maksuvelvoitteisiin vientitapahtuman yhteydessä;
 - b) 'yksityisellä luottovakuutuksenantajalla' yritystä tai organisaatiota, joka ei ole julkinen vakuutuksenantaja ja joka tarjoaa vientiluottovakuutuksia;

¹⁰ EUVL C 224, 8.7.2020, s. 2.

¹¹ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja – vuoden 2012 valtiontuki uudistuspaketin, rautatieliikenteen suuntaviivojen ja lyhytaikaisten vientiluottovakuutuksien toimivuustarkastus, 30.10.2020, SWD(2020) 257 final.

- c) 'julkisella vakuutuksenantajalla' yritystä tai muuta organisaatiota, joka tarjoaa vientiluottovakuutuksia jäsenvaltion tuella tai sen puolesta, tai jäsenvaltiota, joka tarjoaa vientiluottovakuutuksia;
- d) 'markkinariskeillä' kaupallisia ja poliittisia riskejä, joiden enimmäisriskiaika on alle kaksi vuotta ja jotka liittyvät liitteessä lueteltuihin maihin sijoittautuneisiin julkisiin ja yksityisiin ostajiin. Kaikki muut riskit jäävät tässä tiedonannossa markkinariskien määritelmän ulkopuolelle;
- e) 'kaupallisilla riskeillä' erityisesti seuraavia riskejä:
 - i) ostajan omavaltaista kieltäytymistä sopimuksen noudattamisesta eli mitä tahansa yksityisen ostajan omavaltaista päätöstä keskeyttää sopimuksen noudattaminen tai irtisanoa se ilman laillista syytä;
 - ii) yksityisen ostajan mielivaltaista kieltäytymistä sopimuksen kohteena olevan tavaran hyväksymisestä ilman pätevää syytä;
 - iii) yksityisen ostajan ja tämän takaajan maksukyvyttömyyttä;
 - iv) pitkittynyttä saamisen laiminlyöntiä eli sitä, että yksityinen ostaja ja tämän takaaja eivät maksa sopimuksen mukaista saamista;
- f) 'poliittisilla riskeillä' erityisesti seuraavia riskejä:
 - i) riskiä siitä, että julkinen ostaja tai jokin maa estää liiketoimen toteutumisen tai ei suorita maksua ajallaan;
 - ii) riskiä, joka on yksittäisen ostajan hallinnan tai vastuun ulkopuolella;
 - iii) riskiä siitä, että jokin maa ei kykene siirtämään kyseisessä maassa sijaitsevan ostajan maksamia rahoja vakuutetun maahan;
 - iv) riskiä siitä, että vakuutuksenantajan maan ulkopuolella aiheutuu ylivoimainen este, esimerkiksi sodan kaltainen tapahtuma, siltä osin kuin sen vaikutuksia ei ole muuten vakuutettu;
- g) 'riskiajalla' valmistusaikaa lisättynä luottoajalla;
- h) 'valmistusajalla' ajanjaksoa tilauspäivän ja tavaroiden tai palvelujen toimituksen välillä;
- i) 'luottoajalla' ajanjaksoa, joka ostajalle annetaan vientiluottotoimen mukaisesti toimitettujen tavaroiden ja palvelujen maksamista varten;
- j) 'yhden riskin vakuutussuojalla' vakuutussuojaa, joka kattaa kaiken myynnin yhdelle ostajalle tai yhden ostajan kanssa tehdyn yhden sopimuksen;
- k) 'jälleenvakuutuksella' vakuutusta, jonka vakuutuksenantaja hankkii toiselta vakuutuksenantajalta hallitakseen riskiä pienentämällä omaa riskiään;
- l) 'rinnakkaisvakuutuksella' sitä prosenttiosuutta kustakin vakuutetusta tappiosta, jota vakuutuksenantaja ei korvaa, mutta joka on vakuutettu jollakin toisella vakuutuksenantajalla;
- m) 'quota share -jälleenvakuutuksella' jälleenvakuutusta, jossa vakuutuksenantajan on siirrettävä ja jälleenvakuuttajan on otettava vastattavakseen tietty prosenttiosuus kaikista riskeistä tietyissä vakuutuksenottajan tekemissä sopimuksissa;

- n) 'täydentävällä vakuutussuojalla' lisäsuojaa, joka ylittää toisen vakuutuksenantajan määrittämän luottorajan;
- o) 'koko liikevaihdon tai sovitun liikevaihdon osan kattavalla vakuutuksella' muita luottovakuutussopimuksia kuin yhden riskin vakuutussuojaa eli luottovakuutussopimusta, joka kattaa kaiken tai suurimman osan vakuutetun luottomyynnistä sekä maksusaatavat myynnistä useille ostajille.

3. PERUSSOPIMUKSEN 107 ARTIKLAN 1 KOHDAN SOVELLETTAVUUS

3.1. Yleiset periaatteet

- 11. SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan "jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan".
- 12. Jos julkiset vakuutuksenantajat tarjoavat vientiluottovakuutuksia, on kyse valtion varojen käytöstä. Valtion toiminnasta voi aiheutua vakuutuksenantajille tai viejille valikoivaa etua, ja se voi siten vääristää tai uhata vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Seuraavissa 3.2, 3.3 ja 4 jaksossa esitettyjen periaatteiden tarkoituksena on antaa ohjausta siitä, miten tällaisia toimenpiteitä arvioidaan valtioneuvostojen mukaisesti.

3.2. Tuki vakuutuksenantajille

- 13. Jos julkiset vakuutuksenantajat saavat tiettyä etua verrattuna yksityisiin luottovakuutuksenantajiin, kyse voi olla valtioneudesta. Etua voi olla monenlaista, esimerkiksi:
 - a) valtion takaukset lainoille ja tappioille;
 - b) poikkeus riittävien varausten vaatimuksesta ja muista vaatimuksista sen perusteella, että valtion laskuun tai valtion tuella tapahtuva vientiluottovakuutustoiminta on jätetty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY¹² soveltamisalan ulkopuolelle;
 - c) helpotukset tai vapautukset tavanomaisista veroista (esimerkiksi yhteisöverot ja vakuutuskirjoista perityt verot);
 - d) valtion myöntämät tuet tai pääoma tai muut rahoitusmuodot, joita markkinaehdoin toimiva yksityinen sijoittaja ei myöntäisi;
 - e) valtion markkina-arvoa halvempaan hintaan tarjoamat palvelut, kuten valtion infrastruktuurin, välineiden tai luottamuksellisten tietojen saanti ja käyttö;
 - f) valtion suora jälleenvakuutus tai valtion suoraan takaama jälleenvakuutus yksityisiin jälleenvakuutusmarkkinoihin verrattuna edullisemmin ehdoin, mikä johtaa joko jälleenvakuutusturvan alihinnoitteluun tai siihen, että luodaan keinotekoisesti kapasiteettia, jota yksityiset markkinat eivät saisi aikaan.

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) (EUVL L 335, 17.12.2009, s. 1).

3.3. Kielto myöntää valtiontukea vientiluotoille

14. Edellä 13 kohdassa luetellut julkisille vakuutuksenantajille markkinariskien osalta myönnettyt edut vaikuttavat unionin sisäiseen luottovakuutuspalvelujen kauppaan. Ne johtavat siihen, että markkinariskien kattamiseen saatavilla oleva vakuutusturva vaihtelee jäsenvaltiosta toiseen. Tämä vääristää vakuutuksenantajien välistä kilpailua eri jäsenvaltioissa, ja lisäksi sillä on toissijaisia vaikutuksia unionin sisäiseen kauppaan riippumatta siitä, onko kyse unionin sisäisestä viennistä tai viennistä unionin ulkopuolelle¹³. Jos julkiset vakuutuksenantajat hyötyvät tällaisista eduista yksityisiin luottovakuutuksenantajiin verrattuna, on tarpeen määrittää edellytykset, joiden mukaisesti ne voivat toimia, jotta voidaan varmistaa, etteivät ne hyödy valtiontuesta. Tuen poissulkemiseksi tällaisissa tapauksissa julkisten vakuutuksenantajien ei pitäisi voida tarjota vakuutuksia markkinariskien varalta.
15. Julkisten vakuutuksenantajien edut siirretään toisinaan myös ainakin osittain viejille. Tällaiset edut voivat vääristää kilpailua ja kauppaa ja muodostaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Jos sen sijaan tämän tiedonannon 4.3 jaksossa markkinariskien kattamiseen tarkoitettujen vientiluottovakuutusten tarjoamiselle määrätty edellytykset täyttyvät, komissio katsoo, ettei viejille ole siirtynyt aiheutonta etua.

4. EDELLYTYKSET VÄLIAIKAISESTI MUIDEN KUIN MARKKINARISKIEN KATTAMISEEN TARKOITETTUIEN VIENTILUOTTOVAKUUTUSTEN TARJOAMISELLE

4.1. Yleiset periaatteet

16. Kuten 14 kohdassa todetaan, jos julkiset vakuutuksenantajat saavat etua yksityisiin luottovakuutuksenantajiin verrattuna, kuten 13 kohdassa todetaan, ne eivät saa tarjota vakuutuksia markkinariskien varalta. Jos julkiset vakuutuksenantajat tai niiden tytäryhtiöt haluavat vakuuttaa markkinariskejä, on varmistettava, että ne eivät saa tähän toimintaan valtiontukea joko suoraan tai välillisesti. Tätä varten niillä on oltava tietty määrä omia varoja (solvenssimarginaali sekä takuurahasto) ja teknisiä varauksia (erityisesti tasotusvastuu) ja niiden on pitänyt saada direktiivin 2009/138/EY mukainen lupa. Lisäksi niiden on vähintäänkin pidettävä valtion tuella tai valtion puolesta tapahtuvan markkinariskejä ja muita kuin markkinariskejä koskevan vakuutustoiminnan hallinto ja kirjanpito erillisinä osoittaakseen, että ne eivät saa valtiontukea markkinariskien vakuuttamiseen. Vakuutuksenantajan omaan lukuun tapahtuvan vakuutustoiminnan kirjanpidon on oltava neuvoston direktiivin 91/674/EY¹⁴ mukainen.
17. Sellaisten jäsenvaltioiden, jotka myöntävät vientiluottovakuutuksenantajille jälleenvakuutusturvan osallistumalla tai myötävaikuttamalla yksityisen alan sekä markkinariskejä että muita kuin markkinariskejä koskeviin jälleenvakuutussopimuksiin, on kyettävä osoittamaan, että järjestelyissä ei ole kyse 13 kohdan f alakohdassa tarkoitettusta valtiontuesta.

¹³ Asiassa C-142/87, *Belgian kuningaskunta v. Euroopan yhteisöjen komissio*, antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että ei ainoastaan unionin sisällä tapahtuvaan vientiin myönnettävä tuki, vaan myös unionin ulkopuolelle suuntautuvaan vientiin myönnettävä tuki voi vaikuttaa unionin sisäiseen kilpailuun ja kauppaan. Kumpaakin toimintaa vakuutetaan vientiluottovakuutuksilla, ja näin ollen kumpaakin toimintaa koskeva tuki voi vaikuttaa unionin sisäiseen kilpailuun ja kauppaan.

¹⁴ Neuvoston direktiivi 91/674/EY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1991, vakuutusyritysten tilinpäätöksistä ja konsolidoiduista tilinpäätöksistä (EYVL L 374, 31.12.1991, s. 7).

18. Julkiset vakuutuksenantajat voivat tarjota vientiluottovakuutuksia väliaikaisesti muita kuin markkinariskejä varten tämän tiedonannon 4 jaksossa esitetyin edellytyksin.

4.2. Poikkeukset markkinariskien soveltamisalaan: väliaikaisesti muut kuin markkinariskit

19. Sen estämättä, mitä markkinariskien määritelmässä määrätään, eräät liitteessä lueteltuihin maihin sijoittautuneiden ostajien kaupalliset ja poliittiset riskit katsotaan väliaikaisesti muiksi kuin markkinariskeiksi seuraavissa tapauksissa:

- a) jos komissio päättää poistaa väliaikaisesti yhden tai useampia maita liitteessä olevasta markkinariskimaiden luettelosta 5.2 jakson mukaisesti, koska yksityisten vakuutusmarkkinoiden kapasiteetti yhdessä tai useammassa kyseisistä maista ei riitä kattamaan kaikkia taloudellisesti perusteltuja riskejä;
- b) jos komissio saatuaan jäsenvaltiolta tämän tiedonannon 5.3 jaksossa tarkoitetun ilmoituksen päättää, että riskit, joita aiheutuu komission suosituksessa 2003/361/EY¹⁵ määritellyille pienille ja keskisuurille yrityksille, joiden vuotuinen viennin liikevaihto on yhteensä enintään 2,5 miljoonaa EUR, eivät väliaikaisesti ole markkinariskejä ilmoituksen tehneessä jäsenvaltiossa toimiville viejille;
- c) jos komissio saatuaan jäsenvaltiolta tämän tiedonannon 5.3 jaksossa tarkoitetun ilmoituksen päättää, että yhden riskin vakuutussuoja, jonka riskiaika on vähintään 181 päivää ja vähemmän kuin kaksi vuotta, ei väliaikaisesti ole markkinariski ilmoituksen tehneessä jäsenvaltiossa toimiville viejille;
- d) jos komissio saatuaan jäsenvaltiolta tämän tiedonannon 5.4 jaksossa tarkoitetun ilmoituksen päättää, että vientiluottovakuutusten puutteen takia eräät riskit eivät väliaikaisesti ole markkinariskejä ilmoituksen tehneessä jäsenvaltiossa toimiville viejille.

20. Jotta voidaan minimoida kilpailun vääristyminen sisämarkkinoilla, julkiset vakuutuksenantajat voivat kattaa 19 kohdassa tarkoitettuja väliaikaisesti muihin kuin markkinariskeihin kuuluvia riskejä edellyttäen, että ne täyttävät 4.3 osassa määritellyt ehdot.

4.3. Edellytykset väliaikaisesti muiden kuin markkinariskien kattamiseen tarkoitetun vakuutussuojan tarjoamiselle

4.3.1. Vakuutussuojan luonne

21. Julkisten vakuutuksenantajien tarjoaman vakuutussuojan on oltava luonteeltaan markkinastandardien mukaista. Erityisesti voidaan kattaa ainoastaan taloudellisesti perustellut riskit eli riskit, jotka ovat hyväksyttävissä asianmukaisten vakuutusriskiä koskevien periaatteiden mukaisesti. Vakuutussuojan kattavuus voi olla enintään 95 prosenttia kaupallisten ja poliittisten riskien osalta, ja korvausvaatimusten odotusajan on oltava vähintään 90 päivää.

¹⁵ Mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 6 päivänä toukokuuta 2003 annettu komission suositus 2003/361/EY (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

4.3.2. *Vakuutusriskiä koskevat periaatteet*

22. Riskien arvioinnissa on aina sovellettava asianmukaisia vakuutusriskiä koskevia periaatteita. Taloudellisesti kannattamattomiin liiketoimiin liittyvää riskiä ei saa kattaa julkisesti tuettavista järjestelmistä. Näissä periaatteissa on määriteltävä selvästi hyväksyttävät riskit. Jos osapuolten välillä on jo liikesuhde, viejiltä on vaadittava joko kokemusta kaupankäynnistä tai maksukykyä tai molempia. Ostajilta on edellytettävä puhdasta vakuutushistoriaa ilman vahinkoilmoituksia sekä hyväksyttävää sisäistä tai ulkoista luottoluokitusta, ja lisäksi ostajan maksuvelvollisuuden laiminlyöntiä koskevan todennäköisyyden on oltava hyväksyttävällä tasolla.

4.3.3. *Asianmukainen hinnoittelu*

23. Vientiluottovakuutussopimusten riskeistä on perittävä riittävä maksu. Jotta yksityisiä luottovakuutuksenantajia ei syrjäytettäisi pois markkinoilta, julkisesti tuettujen järjestelmien keskimääräisten vakuutusmaksujen olisi oltava suuremmat kuin yksityisten luottovakuutuksenantajien vastaavista riskeistä perimien keskimääräisten maksujen. Tällä vaatimuksella varmistetaan valtion tuen vähittäinen lakkaaminen, sillä korkeammat maksut johtavat siihen, että viejät palaavat käyttämään yksityisiä luottovakuutuksenantajia heti kun tämä on markkinaedellytysten mukaisesti mahdollista ja riskit muuttuvat jälleen markkinakelpoisiksi.
24. Hinnoittelun katsotaan olevan asianmukaista, jos vakuutussuojasta peritään jäljempänä olevassa taulukossa esitetty vähimmäismaksu¹⁶ (safe harbour -maksu) kyseessä olevan ostajan riskiluokan¹⁷ osalta. Safe harbour -maksua sovelletaan, ellei jäsenvaltio esitä todisteita siitä, että maksut eivät riitä kattamaan kyseistä riskiä. Kun on kyse koko liikevaihdon tai sovitun liikevaihdon osan kattavasta vakuutuksesta, riskiluokan on vastattava vakuutuksen kattamien ostajien keskimääräistä riskiä.

¹⁶ Kunkin riskiluokan safe harbour -maksut määriteltiin yksivuotisten luottoriskinvaihtosopimusten hintaeron perusteella, joka on puolestaan yhdistelmä kolmen suurimman luottoluokituslaitoksen (Standard & Poor's, Moody's ja Fitch) luokituksista vuosilta 2007–2011 olettaen, että lyhytaikaisen vientiluottovakuutuksen toteutuma-aste on keskimäärin 40 prosenttia. Maksuluokkia on muutettu siten, että ne muodostavat portaattoman asteikon. Näin ne vastaavat paremmin riskipreemioita, jotka muuttuvat ajan mittaan.

¹⁷ Ostajan riskiluokat perustuvat luottoluokituksiin. Ei ole kuitenkaan välttämätöntä käyttää tiettyjen luokituslaitosten luokituksia. Yhtä hyvin voi käyttää kansallisia luokitusjärjestelmiä tai pankkien soveltamia luokitusjärjestelmiä. Jos yrityksellä ei ole julkista luokitusta, voidaan soveltaa todennettavissa oleviin tietoihin pohjautuvaa luokitusta.

Riskiluokka	Vuotuinen riskipreemio¹⁸ (prosenttia vakuutussuojan määrästä)
Erinomainen¹⁹	0,2–0,4
Hyvä²⁰	0,41–0,9
Tyydyttävä²¹	0,91–2,3
Heikko²²	2,31–4,5

25. Rinnakkaisvakuutuksen, quota share -jälleenvakuutuksen ja täydentävän vakuutussuojan osalta hinnoittelua pidetään asianmukaisena vain, jos perittävä maksu on vähintään 30 prosenttia suurempi kuin yksityisen luottovakuutuksenantajan myöntämästä (alkuperäisestä) vakuutussuojasta perittävä maksu.
26. Riskipreemioon on lisättävä hallinnollinen maksu riippumatta sopimuksen kestosta, jotta voidaan katsoa hinnoittelun olevan riittävä.
- 4.3.4. *Avoimuus ja raportointi*
27. Jäsenvaltioiden on julkaistava tiedot riskejä varten käyttöön otetuista järjestelmistä, jotka katsotaan 19 kohdan mukaisesti väliaikaisesti muiksi kuin markkinariskeiksi julkisten vakuutuksenantajien verkkosivuilla ja ilmoitettava kaikki sovellettavat edellytykset.
28. Niiden on toimitettava komissiolle vuosikertomukset riskeistä, jotka 19 kohdan mukaisesti katsotaan väliaikaisesti muiksi kuin markkinariskeiksi, jotka julkiset vakuutuksenantajat kattavat. Kertomus on toimitettava viimeistään 31 päivänä heinäkuuta valtion tukea seuraavana vuonna.
29. Kertomuksessa on ilmoitettava kustakin järjestelmästä seuraavat tiedot:
- myönnettyjen luottorajojen kokonaismäärä;
 - vakuutukseen kohteena oleva liikevaihto;
 - perityt maksut;
 - kirjatut ja maksetut vaatimukset;
 - takaisin perityt määrät;
 - järjestelmän hallinnolliset kustannukset.
30. Tiedot on annettava taulukkodatamuodossa, joka mahdollistaa hakujen tekemisen, tietojen poiminnan, lataamisen ja helpon julkaisemisen internetissä, esimerkiksi csv- tai xml-muodossa. Jäsenvaltioiden on julkaistava kertomukset verkkosivuillaan.

¹⁸ 30 päivää voimassa olevan vakuutussopimuksen safe harbour -maksu saadaan jakamalla vuotuinen riskipreemio 12:lla.

¹⁹ Tähän luokkaan kuuluvat riskit vastaavat Standard & Poor'sin luottoluokituksia AAA, AA+, AA, AA–, A+, A ja A–.

²⁰ Tähän luokkaan kuuluvat riskit vastaavat Standard & Poor'sin luottoluokituksia BBB, BBB+ ja BBB–.

²¹ Tähän luokkaan kuuluvat riskit vastaavat Standard & Poor'sin luottoluokituksia BB+, BB ja BB–.

²² Tähän luokkaan kuuluvat riskit vastaavat Standard & Poor'sin luottoluokituksia B+, B ja B–.

5. MENETTELYSÄÄNNÖT

5.1. Yleiset periaatteet

31. Julkiset vakuutuksenantajat voivat kattaa 19 kohdan a alakohdassa määritellyt riskit, jos 4.3 jaksossa tarkoitetut edellytykset täyttyvät. Komissiolle ei tarvitse tehdä ilmoitusta tällaisissa tapauksissa.
32. Julkiset vakuutuksenantajat voivat kattaa 19 kohdan b, c ja d alakohdassa määritellyt riskit, jos 4.3 jaksossa tarkoitetut edellytykset täyttyvät ja komissiolle on tehty ilmoitus, jonka komissio hyväksyy.
33. Jos jokin 4.3 jaksossa tarkoitetuista edellytyksistä ei täyty, vientiluottovakuutusta tai -vakuutusjärjestelmää ei automaattisesti kielletä. Jos jäsenvaltio haluaa poiketa edellytyksistä tai jos on epäilyksiä siitä, täyttääkö suunniteltu vientiluottovakuutusjärjestelmä tässä tiedonannossa esitetyt edellytykset, jäsenvaltion on ilmoitettava järjestelmästä komissiolle.
34. Valtiontukisääntöjen mukainen analyysi ei vaikuta toimenpiteen soveltuvuuteen muiden perussopimuksen määräysten nojalla.

5.2. Markkinariskimaiden luettelon muuttaminen

35. Määrittäessään, voidaanko tietty maa poistaa väliaikaisesti markkinariskimaiden luettelosta riittämättömän yksityisen kapasiteetin perusteella 19 kohdan a alakohdan mukaisesti, komissio ottaa huomioon seuraavat tekijät tärkeysjärjestyksessä:
 - a) yksityisen luottovakuutuskapasiteetin supistuminen: erityisesti suuren luottovakuutuksenantajan päätös olla kattamatta ostajien riskejä kyseisessä maassa, yhteenlaskettujen vakuutusmäärien merkittävä väheneminen tai kyseisessä maassa kuuden kuukauden jaksolla havaittu ostajien hyväksymisprosentin merkittävä supistuminen;
 - b) valtioiden luottoluokitusten heikkeneminen: erityisesti äkilliset luottoluokitusten muutokset kuuden kuukauden kuluessa, esimerkiksi riippumattomien luottoluokituslaitosten suorittamat useat luottoluokitusten laskut, tai luottoriskinvaihtosopimusten hintaerojen merkittävä kasvu;
 - c) yrityssektorin suorituskyvyn heikkeneminen: erityisesti maksukyvyttömyystapausten raju kasvu kyseisessä maassa kuuden kuukauden kuluessa.
36. Jos markkinoiden kapasiteetti ei riitä kattamaan kaikkia taloudellisesti perusteltuja riskejä, komissio voi tarkistaa liitteessä olevaa markkinariskimaiden luetteloa vähintään kolmen jäsenvaltion esittämän kirjallisen pyynnön perusteella tai omasta aloitteestaan.
37. Jos komissio aikoo muuttaa markkinariskimaiden luetteloa, se kuulee jäsenvaltioita, yksityisiä luottovakuutuksenantajia ja asianomaisia osapuolia ja pyytää niiltä tietoja. Kuulemisesta ja pyydettävistä tiedoista ilmoitetaan komission verkkosivustolla. Kuulemiseen käytetään yleensä enintään 20 työpäivää. Jos komissio päättää saamiensa tietojen perusteella muuttaa markkinariskimaiden luetteloa, se ilmoittaa päätöksestään verkkosivustollaan.
38. Maan väliaikainen poistaminen markkinariskimaiden luettelosta on periaatteessa voimassa vähintään 12 kuukautta. Vakuutus sopimukset, jotka liittyvät luettelosta väliaikaisesti poistettuun maahan ja jotka on allekirjoitettu kyseisen ajanjakson

aikana, voivat olla voimassa enintään 180 päivää väliaikaisen poistamisen voimassaolon päätyttyä. Uusia vakuutus sopimuksia ei voida allekirjoittaa kyseisen päivämäärän jälkeen. Kolme kuukautta ennen väliaikaisen poistamisen päättymistä komissio harkitsee, jatketaanko kyseisen maan poistamista luettelosta. Jos komissio katsoo, että markkinoiden kapasiteetti ei edelleenkään riitä kattamaan kaikkia taloudellisesti perusteltuja riskejä ottaen huomioon 35 kohdassa esitetyt seikat, se voi pidentää kyseisen maan väliaikaista poistamista luettelosta 37 kohdan mukaisesti.

5.3. Velvollisuus ilmoittaa 19 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetuista väliaikaisesti muista kuin markkinariskeistä

39. Komission käytettävissä olevien tietojen pohjalta vaikuttaa siltä, että 19 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettujen riskien osalta on olemassa markkinavajetta ja että kyseiset riskit eivät siten ole markkinakelpoisia. On kuitenkin huomattava, että kaikissa jäsenvaltioissa ei ole vakuutus suojan puutetta ja että tilanne voi muuttua ajan mittaan, kun yksityinen sektori saattaa kiinnostua tästä markkinasegmentistä. Valtion väliintulo olisi sallittava vain niiden riskien osalta, joita markkinat eivät muuten kattaisi.
40. Näistä syistä jos jäsenvaltio haluaa kattaa tämän tiedonannon 19 kohdan b tai c alakohdassa määritellyt riskit, sen on ilmoitettava tästä komissiolle perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja osoitettava ilmoituksessaan, että se on ottanut yhteyttä suurimpiin luottovakuutuksenantajiin ja vakuutusvälittäjiin kyseisessä jäsenvaltiossa²³ ja antanut niille mahdollisuuden tarjota todisteita siitä, että jäsenvaltion alueella on tarjolla vakuutus suojaa kyseisille riskeille. Jos luottovakuutuksenantajat ja -välittäjät eivät toimita joko jäsenvaltiolle tai komissiolle 30 päivän kuluessa jäsenvaltion tietopyynnön vastaanottamisesta tietoja vakuutus suojan edellytyksistä ja vakuutetuista määristä niiden riskien osalta, jotka jäsenvaltio haluaa kattaa, tai jos pyydetyt tiedot eivät riitä osoittamaan, että jäsenvaltiossa on saatavilla kyseiset riskit kattavaa vakuutus suojaa, komissio katsoo, että riskit eivät ole väliaikaisesti markkinakelpoisia.

5.4. Ilmoitusvelvollisuus muissa tapauksissa

41. Edellä 19 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen riskien osalta jäsenvaltion on osoitettava komissiolle perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti tekemässään ilmoituksessa, että viejät eivät sen alueella löydä vakuutus suojaa yksityisten vakuutus markkinoiden tarjontasokin takia, erityisesti koska suuri luottovakuutuksenantaja on poistunut kyseisen jäsenvaltion markkinoilta, tai kapasiteetti on supistunut tai tarjolla on vähemmän tuotteita kuin muissa jäsenvaltioissa.

6. SOVELTAMISPÄIVÄ JA KESTO

42. Komissio soveltaa tämän tiedonannon periaatteita 1 päivästä tammikuuta 2022. Komissio voi milloin tahansa päättää mukauttaa tätä tiedonantoa kilpailupolitiikkaan liittyvistä syistä tai unionin muiden politiikkojen ja kansainvälisten sitoumusten huomioon ottamiseksi.

²³

Näiden luottovakuutuksenantajien ja vakuutusvälittäjien tarjoamien tuotteiden ja markkinaosuuden on oltava edustavia (esimerkiksi ne ovat erikoistuneet tarjoamaan yhden riskin vakuutus suojaa, ja niiden yhteenlaskettu markkinaosuus on vähintään 50 prosenttia).